

Partnerskab til restaurering af Horsens Fjord v/Jan Karnøe
Fasanvej 9
8700 Horsens

Kystdirektoratet
J.nr. 19/00583-33
Ref. Nikolaj Michelsen
05-10-2020

Tilladelse til udlægning af spredte sten på tre lokaliteter i Horsens Fjord, 8700 Horsens

Kystdirektoratet giver hermed tilladelse til udlægning af spredte sten på tre lokaliteter i Horsens Fjord, på de vilkår som fremgår nedenfor.

Ansøgningen er indsendt og håndteret af Partnerskabet til restaurering af Horsens Fjord

Kystdirektoratet har vurderet, at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering for projektet.

Lovgrundlag

Udlægning af sten på søterritoriet som ansøgt kræver tilladelse fra Kystdirektoratet, jf. § 16 a, stk. 1, nr. 2 i kystbeskyttelsesloven (LBK nr. 705 af 29/05/2020).

Kystdirektoratet skal vurdere om projektet kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde eller visse udpegede arter væsentligt, jf. § 3 i bekendtgørelse om administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter for så vidt angår kystbeskyttelsesforanstaltninger samt etablering og udvidelse af visse anlæg på søterritoriet (BEK nr. 654 af 19/05/2020).

Tilladelsen gives på følgende vilkår:

1. Stenene skal udlægges på de i ansøgningen angivne placeringer.
2. Der må ikke uden Kystdirektoratets tilladelse foretages udvidelser eller ændringer i det godkendte projekt.
3. Udlægningen skal ske i perioden september-april.
4. Der skal anvendes rene sten, dvs. sten uden jordfyld, sprøjterester eller lignende.
5. Samtidig med at anlægsarbejdet afsluttes, skal Kystdirektoratet (kdi@kyst.dk), Søfartsstyrelsen (sfs@dma.dk) og Geodatastyrelsen

(gst@gst.dk) underrettes herom. Snarest herefter skal samme myndigheder tilsendes en færdigmelding, som dokumenterer at projektet er opført i overensstemmelse med tilladelsen samt angiver stensamlingernes endelige position.

6. Tilladelsen bortfalder, hvis anlægsarbejdet ikke er afsluttet indenfor 5 år fra udstedelsen af denne tilladelse.
7. Tilladelsen til at udlægge stenene, og de udlagte sten, må ikke uden tilladelse fra Kystdirektoratet overdrages til andre.
8. De udlagte sten eller dele heraf kan af Kystdirektoratet kræves fjernet, for ejers regning, såfremt vilkår for tilladelsen ikke opfyldes eller overholdes eller stenene medfører uforudsete skadesvirkninger. Kystdirektoratet (kdi@kyst.dk), Søfartsstyrelsen (sfs@dma.dk) og Geodatastyrelsen (gst@gst.dk) skal underrettes umiddelbart efter stenenes permanente fjernelse.

I forbindelse med en fjernelse af stenene skal området bringes i en stand så tæt på de forhold, som eksisterede inden udlægningen, som muligt.

Der skal tilsendes Kystdirektoratet (kdi@kyst.dk), Søfartsstyrelsen (sfs@dma.dk) og Geodatastyrelsen (gst@gst.dk) dokumentation for reetableringen.

Kystdirektoratet skal gøre opmærksom på at tilladelsen fortabes, hvis nogle af de for tilladelsen fastsatte vilkår ikke måtte blive opfyldt.

Tilladelsen fritager ikke modtageren for pligt til at opnå tilladelser og godkendelser, der måtte være nødvendige for gennemførelse af projektet i henhold til anden lovgivning.

Tilladelsen erstatter ikke privatretlige aftaler med fysiske og juridiske personer, som kan være berørt af projektet, ligesom den ikke fritager ejeren af projektet for et, i forbindelse med de udlagte stens tilstedeværelse eller etablering, opstået civilretligt ansvar.

Tilladelsen indeholder ikke en garanti for de projekterede konstruktioners sikkerhed eller stabilitet.

Kystdirektoratet skal gøre opmærksom på bekendtgørelse 1351 af 29. november 2013 om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter mv. i danske farvande.

Begrundelse for tilladelsen

Kystdirektoratet har vurderet, at der kan gives tilladelse til det ansøgte projekt med den begrundelse, at der ikke synes at være væsentlige hensyn der taler imod projektet.

Kystdirektoratet har bl.a. vurderet at der ikke er væsentlige naturhensyn som taler imod projektet, ligesom der ikke synes at være hensyn i øvrigt, som taler imod projektet.

I forbindelse med Kystdirektoratets vurdering er der bl.a. blevet lagt vægt på de indkomne høringssvar samt at formålet med projektet er et forsøg på at reetablere de naturlige bundforhold og hermed medføre en forbedring i havmiljøet, samt en forøgelse i biodiversiteten i Horsens Fjord ved udlæggelse af sten. I den forbindelse er det vægtet, at bundforholdene i Horsens Fjord naturligt forekommer med spredte sten.

Kystdirektoratet finder derfor, at der kan gives tilladelse til udlægning af spredte sten i Horsens Fjord som ansøgt.

Begrundelse for ikke at kræve en konsekvensvurdering

Alle planer og projekter, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendige for et internationalt naturbeskyttelsesområdes forvaltning, skal vurderes med hensyn til deres virkning på områdets naturtyper og levesteder samt de arter, området er udpeget for at bevare. Alle planer og projekter skal samtidig vurderes med hensyn til deres virkning på arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Hvis Kystdirektoratet efter høring af andre berørte myndigheder vurderer, at projektet kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde eller en beskyttet art væsentligt, skal der foretages en konsekvensvurdering af projektets virkning.

En af de tre lokaliteter er placeret indenfor Natura 2000-område nr. 56 "Horsens Fjord, havet øst for og Endelave", hvor bilag IV arten marsvin samtidig er en del af udpegningsgrundlaget.

Udpegningsgrundlaget fremgår af bilag 1.

Udpegningsgrundlaget for de danske habitat- og fuglebeskyttelsesområder er i gang med at blive opdateret. I forslaget til ændringer af nedenstående udpegningsgrundlag, der var i høring frem til den 15. november 2019, fremgår følgende ændringer:

- I den marine del af habitatområde nr. 52 tilføjes arten marsvin (1351) samt naturtypen vadegræssamfund (1320).
- I fuglebeskyttelsesområde nr. 36 tilføjes lysbugtet knortegås (T), havørn (Y) og rørhøg (Y), mens skarv (T) og dværgterne (Y) fjernes.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 52		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	Strandvold med enårige planter (1210)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Kystklint/klippe (1230)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Strandeng (1330)
	Forklit (2110)	Hvid klit (2120)
	Grå/grøn klit (2130)	Klithede* (2140)
	Klitlavning (2190)	Kransnålalge-sø (3140)
	Brunvandet sø (3160)	Tør hede (4030)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Rigkær (7230)
	Bøg på mor med kristtorn (9120)	Bøg på muld (9130)
	Ege-blandskov (9160)	Stilke-krat (9190)
	Skovbevokset tørvemose* (91Do)	Elle- og askeskov* (91Eo)
Arter:	Odder (1355)	Gråsæl (1364)
	Spættet sæl (1365)	

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 36		
Fugle:	Skarv (TY)	Bjergand (T)
	Ederfugl (T)	Fløjlsand (T)
	Hvinand (T)	Klyde (Y)
	Hjejle (T)	Lille kobbersnepe (T)
	Splitterne (Y)	Havterne (Y)
	Dværgterne (Y)	

Bilag 1.

Stenene placeres oven på habitatnaturtypen større lavvandede bugter og vige (1160). Denne naturtype er karakteriseret ved meget forskellige substrattyper og et varieret plante- og dyreliv. Det er oplyst, at lokalitet ODR1 er forholdsvis homogen og fattig på sten.

Kystdirektoratet vurderer, at udlægningen af sten i området ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af habitatnaturtypen større lavvandede bugter og vige, idet naturtypen er karakteriseret ved en meget stor dynamik, herunder spredte sten, samt at der er tale om et område af begrænset omfang. Det er videre vægtet, at der ikke er tale om udlægning af egentlige stenrev, men alene udlægning af spredte sten for at genetablere de naturlige bundforhold. Det vurderes videre, at de udlagte

sten vil medvirke til at øge biodiversiteten i området og dermed øge fødegrundlaget for arter på udpegningsgrundlaget.

I forbindelse med anlægsfasen transporteres stenene med en langsomt sejrende maskindrevet pram ud til udlægningsområdet, hvor stenene dumpes både manuelt og maskinelt. Idet udlægningen er meget kortvarig, og der ikke er tale om arbejder med impulsstøj, så vurderer Kystdirektoratet, at anlægsfasen ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af arter på udpegningsgrundlaget. Det er i den forbindelse vægtet, at ansøger har oplyst, at stenene udlægges i perioden september-april og dermed uden for marsvins yngleperiode, hvor de er mest sårbare.

Kystdirektoratet har på den baggrund indsat vilkår nr. 3, hvoraf det fremgår, at udlægningen skal ske i perioden fra september til og med april.

Det vurderes, at projektet samlet set kan have en gunstig effekt på Natura 2000-området som helhed, idet spredte sten, der tidligere har været naturligt forekommende i fjorden, kan være medvirkende til at øge den generelle flora og fauna i de golde områder og dermed på sigt medvirke til at forbedre vandkvaliteten, fødegrundlaget og livsvilkårene generelt for fjordens dyre- og planteliv.

Samlet set vurderer Kystdirektoratet, at projektet ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning på naturtyperne eller arter på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området eller af bilag IV arten marsvin. Kystdirektoratet vurderer således, at der ikke vil ske en væsentlig forringelse af naturtyper og levesteder eller at projektet i øvrigt vil medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, området er udpeget for. Kystdirektoratet vurderer derfor, at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering for projektet.

Kystdirektoratets vurdering er foretaget på baggrund af det indsendte ansøgningsmateriale, de indkomne høringsvar og egne vurderinger.

Videre lagt vægt på andre udnyttelse

Projektbeskrivelse

Formålet med udlægning af spredte stensamlinger i Horsens Fjord er, at påvirke havmiljøet positivt, ved at forsøge på at skabe en vis genopretning af den oprindelige havbund. Området har været udsat for en hel del stentyveri i årenes løb. Udlægningen af sten skal forsøges derved at genskabe tilstanden fra ensformige sandområder på bunden af Horsens Fjord til en naturlig tilstand med spredte store og små sten.

De 3 udlægningsområder ønskes udlagt på vanddybder med mere end 2 meter vand – og mindre end 4 m vand. Det er hovedsagelig sten på op til 15 cm i diameter, opfisket ved skrabning af muslinger. Der kan være enkelte større sten iblandet med en diameter under 1 meter. Mængden af sten der bliver lagt ud på hver af de 3 udlægningsområder er planlagt til at have en tæthed af 5 sten pr. m². I alt vil der ca. blive udlagt 500 tons sten.

Projektet har udpeget 3 lokaliteter, der findes velegnet til udlægningen i hver af de 3 kommuner med angivelse af felternes yderhjørner i geografiske koordinater i UTM32, ETRS89:

Horsens Kommune	Odder Kommune	Hedensted Kommune
HDR.1: Sejet-Flintehage	ODR.1: Alrø Sydvest	HeDR.1: Flintehage-Bisholt
559782.86 6187946.26	564499.32 6189232.76	560811.71 6187734.54
559727.74 6188190.86	564524.46 6189283.39	560962.24 6187935.04
559972.33 6188245.98	564748.82 6189172.01	561162.74 6187784.51
560027.46 6188001.38	564723.69 6189121.38	561012.21 6187584.00

De tre områder er henholdsvis ca. 6,27 ha, 1,4 ha og 6,1 ha.

Nedenstående kortet viser den præcise placering af udlægningsområderne i Horsens Fjord.

Selve udlægningerne tænkes foretaget med skib fra Rederiet Høj i Horsens, der har ekspertise i den slags udlægninger samt skibe, der er beregnet dertil. Udlægning forventes foretaget, når rederiet alligevel har udgående sejlads fra Horsens, og selve udlægningen af et parti sten tænkes foretaget i løbet af 1-2 timer fra skib, der kan gå ind på indtil 2 meters vanddybde. Udlægningsperioden er september-april. Udlægningen af sten vil ske over flere år.

For yderligere beskrivelser henvises til ansøgningsmaterialet.

Sagsgennemgang

Efter Kystdirektoratet modtog ansøgningen, har den været sendt i høring hos Søfartsstyrelsen, Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen, Miljøstyrelsen, Erhvervsstyrelsen, Fiskeristyrelsen, Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, Moesgård Museum, Horsens Kommune samt sendt til orientering til Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet, Fritidshusejernes Landsforening, EjendomDanmark og Geodatastyrelsen.

Nedenfor gengives de væsentligste bemærkninger.

Miljøstyrelsen skrev den 31. august 2020 følgende:

”Miljøstyrelsen har nu gennemgået ansøgers bemærkninger, og kan ud fra oplyste erklære os enige i, at der i projektet ikke er tale om etablering af egentlige revdannelser. Miljøstyrelsen har derfor ikke har yderligere bemærkninger, så længe, at der er tale om reetablering af naturlige bundforhold”.

Søfartsstyrelsen skrev den 29. november 2019 følgende:

”Søfartsstyrelsen skal til ansøgning om tilladelse til udlægning af diffuse rev i Horsens Fjord bemærke, at udlægning af sten normalt anses som en forhindring for de sejlene, da vanddybden i området bliver ringere. Dog vurderes det, at der ikke sker større fare, da stenene udlægges i allerede lavvandede kystområder med lav trafik. Det bør tilstræbes at vanddybden ikke bliver ringere end den laveste vanddybde, der er i det pågældende område i forvejen, samt at der fortsat kan passere joller og kajaker mv. uden at der er fare for påsejling af stenene. Områderne med opdateret vanddybde bør anmeldes til Geodatastyrelsen med henblik på ajourføring af søkort. De pågældende markeringer jernstolper med flag, der etableres af hensyn til vadende og sejlene kan ikke godkendes som normal afmærkning for sejladsen. Disse vil derfor ikke fremgå af søkort mv.”.

Fiskeristyrelsen skrev den 6. januar 2020 følgende:

”Fiskeristyrelsen, afd. I Kolding, har ingen bemærkninger til ansøgningen”.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse skrev den 6. januar 2020 følgende:

”Såfremt der i forbindelse med arbejdet på eller i havbunden konstateres rester af ammunition eller genstande, der kan være farlige (UXO), skal arbejdet straks indstilles og der tages kontakt til Forsvarets Operationscenter, jf. BEK 1351 af 29. november 2013 § 14 om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejde og andre aktiviteter mv. i danske farvande”.

-

Klagevejledning

Dette dokument indeholder to afgørelser:

- afgørelse om at give tilladelse til projektet
- afgørelse om, at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering

Afgørelserne kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

For afgørelserne gælder følgende:

- Kystdirektoratets afgørelse kan alene påklages for så vidt angår retlige forhold.
- Afgørelsen kan påklages af afgørelsens adressat og enhver, der har en væsentlig individuel interesse i sagen, samt af en berørt nationalparkfond eller landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har beskyttelse af natur og miljø eller varetagelse af væsentlige rekreative interesser eller brugerinteresser inden for arealanvendelsen, på betingelse af:
 1. at foreningen eller organisationen har vedtægter eller love, som dokumenterer dens formål, og
 2. at foreningen eller organisationen kan dokumentere, at den repræsenterer mindst 100 medlemmer.
- Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt.
- Der klages via Klageportalen, som der er et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Man logger på via www.borger.dk eller www.virk.dk typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 18 b i kystbeskyttelsesloven.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen kan tilladelsen ikke udnyttes, før klagesagen er færdigbehandlet, medmindre Kystdirektoratet eller Miljø- og Fødevareklagenævnet konkret bestemmer andet.

Med venlig hilsen

Nikolaj Michelsen

AC-fuldmægtig i Kystzoneforvaltning

+45 91 33 84 26 | nim@kyst.dk

Kopi: Søfartsstyrelsen, Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen, Miljøstyrelsen, Erhvervsstyrelsen, Fiskeristyrelsen, Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, Moesgård Museum, Horsens Kommune samt sendt til orientering til Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet, Fritidshusejernes Landsforening, EjendomDanmark og Geodatastyrelsen.

Kystdirektoratets afgørelse offentliggøres på Kystdirektoratets hjemmeside.